

MAGYAR L

+ 3 lei

Taxa postală plătită în
aprobării Dir. Gen. PTTT. „Otthon” Írók és Hírlapírók Köre
HUNGARIA
VII., Erzsébet-körút 9—11. BUDAPESTDirector și redactor responsabil:
dr Paál Árpád Proprietar: TIPOGR. SFT. LADISLAU S. A.
Nrul de înscriere în Reg. Publ. periodice — Tri-
bunalul B'hor, secția III. Nr. ord. 11/11 Iunie 1938Primcolaborator: **dr Gyárlás Elemér**

„Mailáth érsek”

(P. I.) Talán nem is kellett volna negyvenegy év ahhoz, hogy Mailáth püspök neve fogalomná nemesedjék a szó legigazibb értelmében. Negyvenegy év egy emberöltő, nemzedékeket szárnyrabocsájító idő. Ha valakinek ennyi időt enged az Isten gondviselése az életből, már az is férfikort jelent. A harmincéves szolgálatot a kishivatalnokok, tanáreberek nagy meghatódással ünneplik meg. Aki ezen túlmegegy, az a mi körülményeink között, társadalmi berendezkedésünk, szokásos munkabírásunk tekintetbevételével ritka kivételnek számít.

Bizonyos értelemben minden rendű és rangu emberi tevékenység hivatás. De nem ilyen értelemben mondjuk azt a papi hivatásról. A pap „mindörökké pap” és az ő hivatásában nincsen pályafutást bezáró harmincéves szolgálat. Amíg a pap keze — akármilyen idős legyen — elbirja zsolozsmás könyvét, rózsafüzérét, amíg áldani tud, amíg az oltárnál áll és a hűnök alól feloldoz, addig szolgál, addig nincs nyugalomba való vonulás. Igen, a pap „mindörökké pap”!

Mailáth püspök negyvenegy éve püspök és ez alatt az idő alatt neve fogalomná kristályosodott életünkben. Ma is püspök és mint ha mindig az lett volna. Hogy működése fiatal korában és férfikorában külső kereteiben más volt mint ma, az nem változtat a dolgon. Hogy a Szentszék most az érseki méltóságra emelte és ezzel a kinevezéssel örvendetesen megváltoztatta a mi Mailáth püspökünk fogalomná kristályosodott címét, az sem jelent nagy változást. Mailáth érsek továbbra is megmarad a mi szívünkben, a mi szeretetünkben Mailáth püspökünknek.

Ehhez a névhez hozzátartozik negyvenegy év apostoli munkája, fáradhatatlan buzgósága: hozzátartozik az ifjuság, különösen a tanuló ifjuság krisztusi felkarolása, az iskolákért, azok fennmaradásáért vívott sok-sok küzdelem; hozzátartozik a hívek őszinte, gyermeki ragaszkodása és szeretete.

Amikor mi ezt a két szót — Mailáth püspök kimondjuk, akkor belemondjuk egész szívünket, egész transilvaniai katolikus magyar életünket. Amikor Mailáth püspök érseki kinevezéséről értesültünk, azonnal láttuk, hogy a Szentszék ezt a fogalomná vált nevet, szimbólumunkká lett főpáztort és vele együtt az ardeali katolikus magyarságot tüntette ki.

Ezentul már Mailáth érsekről fogunk beszélni, ha az ősz főpáztort emlegetjük. Mailáth érsek ugyanaz a mi számunkra, aki Mailáth püspök volt. De Mailáth püspököt életünknek, szívünknek egy darabját, a transilvaniai magyarság történelmének egyik aranybetűjével megirt lapját sohasem fogjuk elfeledni. S ha olykor beszéd közben a Mailáth érsek helyett Mailáth püspököt véltjük a szavunkat, akkor ez a tévedés a legnemesebb értelemben vett emberi tévedés lesz, mert szívünk szeretetéből fog fakadni.

Franciaország újabb lépéseket tett Prágában a nemzetiségi kérdés megoldása érdekében

London kívánságára történt az újabb lépés. Ismét kiéleződik a cseh belpolitikai helyzet

Krofta hosszabb beszédben ismertette az utóbbi hetek eseményeit

Prágából jelentik: A francia kormány kedden újabb lépéseket tett Prágában a nemzetiségi kérdés békés megoldása érdekében. Miután Benes és Hodzsát igyekeztek meggyőzni annak szükségességéről, hogy engedékenységet tanúsítsanak a nemzetiségekkel szemben, most Anglia kívánságára Franciaország a kormánykoalíció legnemzetibb pártjánál, a nemzeti szociálista munkáspártnál is latba veti minden befolyását a nemzetiségi kérdésben való engedékenység érdekében. A prá-

gai francia követ ezügyben kedden hosszabb megbeszélést folytatott a munkáspárt egyik vezetőjével, Ranke közoktatásügyi miniszterrel, akinek magatartása az utóbbi időben lényegesen hozzájárult ahhoz, hogy a politikai helyzet ismét teljesen bizonytalanná vált. Minden jel arra vall, hogy a cseh belpolitikai helyzet, mely a múlt héten némi enyhülést mutatott, ismét kiéleződik és a nemzetiségi kérdés rendezéséről szóló törvényjavaslat még sokáig nem kerülhet a parlament elé.

Nemcsak a szudéta-német, hanem a magyar és lengyel nemzetiség is messzemenő engedményeket fog kapni — mondotta Krofta

Prágából jelentik: Krofta külügyminiszter kedden fogadta a külföldi újságírókat és ismertette előttük az utóbbi hetek eseményeit. Haangoztatta többek között, hogy a tartalékosok behívását azért kellett elrendelni, mert május 19-én a határ közelében nagyarányú német csapatösszevonásokat állapíthattak meg. A következő napon a prágai kormány kérdést intézett Berlinhez, hogy támadó szándéka van-e, de azt a választ kapta, hogy a feltevés teljesen hamis. Hozzáadték azonban, hogy Németország nem tűrheti a szudéta-németek elnyomását. Azért kellett behívni a tartalékosokat, hogy megerősítsék az állam tekintélyét, csillapítsák a közhangulatot és biztosítsák a választások lefolyását.

Krofta a továbbiakban tiltakozott az ellen, hogy a prágai kormányt békebontónak mondják és eljárását kihívásnak minősítsék. — Örültség lett volna — ugymond — a hatalmas német birodalmat megtámadni. Az sem igaz, hogy Csehszlovákia magatartásával meg akarta könnyíteni, hogy mások háborút indítsanak Németország ellen. Ez esetben Csehszlovákia hadszíntérré változott volna és bármiképpen végződött volna is az a háború, mindenképpen Csehszlovákia lett volna az áldozat.

Cáfolta Krofta azt is, hogy a cseh államfő kívánta volna a háborút, mint ahogyan azt egyes külföldi lapok írták. A továbbiakban rámutatott arra, hogy a németországgal való viszony diplomáciai, gazdasági és technikai téren normálisnak mondható. A nemzetiségi kérdés — ugymond — belpolitikai ügy és a kormány mindent megtesz a megegyezés érde-

kében. Lehetetlen azonban minden felmerült kívánságnak eleget tenni, de messzemenő engedményeket fogunk adni. E tekintetben nincs ellentét Benes elnök és a kormány között. Már csaknem teljes a megegyezés a kormány és a kormánykoalícióhoz tartozó pártok között. Nemcsak a szudéta-németek, hanem a magyar és a lengyel nemzetiség is messzemenő engedményeket fog kapni.

Olasz sajtóhang a csehszlovákiai helyzetről.

Rómából jelentik: A cseh politikai helyzetről a Stefani ügynökség a következőket jelentette. A prágai kormány politikai bizottságának keddi ülése ismét eredmény nélkül végződött. A prágai kormányhoz közel álló körök ismét azt mondják, amit hetek óta ismételnék, hogy a kormány munkálatai lassan, de rendszeresen haladnak és a nemzetiségi alkotmányt néhány napon belül a nemzetiségek képviselői elé terjesztik. Ez az állandó halogatás kezdi kifárasztani a cseheket és a németeket is.

A szudéta-német Presse-Brief sajtótudósító megállapítja, hogy a prágai kormány azért halogatja az alkotmánytervezet közzétételét, mert fél attól a hatástól, amelyet a nemzetiségi tervezet a lakosság cseh részére tenni fog. A cseh lakosság még mindég nem akarja elhinni, hogy a kormány elfogadta Henlein pontjait a tárgyalások alapjául. A cseh lapok úgy irnak, mintha ez nem lenne igaz és az eképpen felidézett hangulat teszi nehézzé a tervek közzétételét és az érdemleges tárgyalások megkezdését.

Visszakapja a lengyelországi katolikus egyház a cári uralom által lefoglalt javakat

Nagyfontosságú egyezmény a Vatikán és a lengyel kormány között

Varsóból jelentik: Varsóban egyezmény jött létre a Vatikán és a lengyel kormány között, mely rendezi a földbirtokok, templomok és más ingatlan javak visszaadását a katolikus egyház részére. Ezeket a javakat annak idején a cári kormány foglalta le és átadta az ortodox egyháznak. Az egyezmény

szerint a javaknak csak egyrésze száll vissza a katolikus egyházra, a többitől a katolikus egyház lemond, a lengyel kormány pedig kárpótlás címén két és fél millió zlotyot fizet. Az egyezményt Beck külügyminiszter és Cortesi pápai muncius irták alá.

Németország nem jelent háborus veszélyt!

— mondotta Göbbels, aki beszédében belátást és ésszerűséget követel a világtól

A zsidó kérdéstről szólva megállapította, hogy az utóbbi négy hónap alatt háromezer zsidó vándorolt Berlinbe

Berlinből jelentik: Göbbels német birodalmi propagandaügyminiszter kedden este az olimpiai Stadionban rendezett nemzeti szociálista ünnepségen százezres közönség előtt beszédet mondott. Rámutatott arra, hogy a nemzeti szociálisták Berlinbe, mely valamikor Moszkva után Európa legvörösebb városa volt, a legnémetebb várossá tette. Ezután utalt arra, hogy a zsidók száma Berlinben az utóbbi hónapokban állandóan emelkedett. Hangoztatta, hogy hét éven át nem azért küzdöttek a nemzetközi zsidóság ellen, hogy az ma a nemzeti szociálista Berlinbe még jobban eláraszsa, mint valaha.

— Amikor ez ellen beszélünk, — mondotta — nem érdekel bennünket a külföld rágalma. A nemzeti szociálista forradalom ellenére a zsidók Berlinben nagyon jól érezték magukat és ugylátszik ez ma is így van. A legutóbbi négy hónap alatt háromezer zsidó vándorolt Berlinbe.

Göbbels nyomtatékosan hangoztatta, hogy

a nemzetközi zsidósággal a párt és az állam száll szembe, nem az utca. Ezután hangoztatta, a német birodalom feltétlen békeakaratát, de kifejtette, hogy Németország nem akarja azt a temetői békét, amelyet Versaillesben szerveztek meg, tarthatatlan feltételekkel a népek önrendelkezési jogának megsértésével. A továbbiakban Göbbels belátást és ésszerűséget követelt a világtól. Németország — úgy mond — nem jelent háborus veszélyt; Németország csak azt akarja, hogy eltávolítsák a nemzetközi életből azokat az elemeket, amelyek a jövő háboru okait rejtik magukban. Németország csak az élethez való jogát akarja és erről nem is mondhat le.

Báile Episcopostibe érvényes kedvezményes kád- és tükörfürdőjegyek kiadóhivatalunkban kaphatók.

Éles kanyarodó

Irtá: Terescsényi György

Török tanyája ott áll a dűlő külső szélében, nem messze a köves úttól. Gyéren lakott rész ez már, itt az apróbb földek véget érnek s hatalmas urasági rétek, szikék, meg szántók következnek. Fölfelé, egészen Lantházáig, lefelé a majorkák, jó tizkilométeres körzetben nem található hajlék.

De a műút elég népes, az egész határnak forgalma lüktet rajta. Különösen, amióta megszállították, zúzott kőveccsel meghordták és meghegyesítették. A Török-tanya magasságában éles kanyarodója van az útnak. Vadvizek árka húzódik keresztül azon a részen, egy alacsony kőhíd ível át rajta, éppen a görbület hajlatánál.

Tavaszi óta elkezdtek szaladozni ezen az úton az autók.

Egy napon Törökék éppen nagy munka után faradtan fekvődni készültek, amikor bebukott a gyepükapun egy különös vendég. Sovány fiatalember volt, harisnyás térdnadrágja csupa merő vér, karján elhasadt az inge. Tároggni tudott csak és eszelősen mutogatott az országút irányába. Emezek felugráltak, körülvettek faggatták.

— Az autó, az autó... Az Alisz, az Alisz... — kapkodott levegő után a szerencsétlen.

Törökék azonban ennyiből is megértették, hogy gépjével nyilván nekiment valaminek. Ő el tudott vészorogni ideig, de az az Alisz most véreben fetreng a kocsi roncsai alatt. A gazda azonnal rendelkezett:

— Istállólámpát hozzatok utánam! A kanyarodónál lehet a baj.

Azzal úgy, ahogy volt, nekifutott a sötétség-

nek. Toronyiránt, át a vetéseken, a sarjú kukoricákon.

Kerekeivel fölfelé, az útarok partján hevert a gépkocsi, mint valami hátára fordult döglött szörnyeteg. Felfeszítette az ajtót s benyúlt. Nedves, ragadós tapintású puha felületet érintettek ujjai. Visszahúzta a kezét és a szeméhez közelítette.

— Vér!

Aztán vigyázva, nagy óvatossággal a sebesült dereka alá nyúlt. Össze kellett szednie minden erejét, hogy az ajtónyílás szűk részén a törmelékek és szilánkok közül kiemelhesse. Egy fiatal nő volt a kocsiiban.

Lenge ruhája erős illatot árasztott, úgyhogy a paraszt elfordította arcát s visszatartotta lélegzetét. A sebesült könnyű volt, akár fél tudta volna hajítani a levegőbe. Két vékony karja, térdében megtört, selyemharisnyás lábszárai aláhervadtak, a feje hátranyaklott.

Néhány lépésnyire oldalt, az útpart fűvére nagy gyengédséggel lefeketete.

Ekkor érték oda a lámpással.

— Éi!

— Talán.

— Mit csináljunk?

A gazda rájuk ordított, mert szemmeresztve hámulták a fűre fektetett alakot.

— Ne tárogjatok! Világítsatok a lábam alá!

Megint fölemelte. Ólében vitte a tanyáig, ott durva hangon tovább osztogatta a parancsokat:

— Vessd meg az ágyat! Vízet forraljatok!

Tiszta kendőket!

Az asszony odahajolt s hallgatta a szívét.

— Ver? — kérdezte a gazda.

— Lüktet, de gyöngén.

— No, hála Istennek!

Most fordult csak oda a rémüldöző fiatal-

emberhez:

— Ki fia maga?

— A jószágkormányzóságból. Tisztviselő...

Spanyol és francia kémeket fogtak el Biarritzban

Biarritzból jelentik: A katonai hatóságok intézkedésére elfogtak két spanyol és egy francia kémeket, névszerint: Rebalso márkit és titkárát, valamint a francia Rottiert. A hatóságok nagy titkolózással kezelik az ügyet.

Huszonhétévi távollét után a saját gépkocsiján, mint milliomos tért vissza a faluból elszökött vasöntőinas

Satumare. Saját tud. Mintha mese volna... Huszonhét évvel ezelőtt a satumaremegyei Livada községből titokzatos módon eltűnt Szilassy Gábor 17 éves vasöntőinas. A csendőrök hiába keresték, sehogy sem sikerült a nyomára akadni. Hozzájártozói megsírták, meggyászolták és igyekeztek kibékülni azzal a tudattal, hogy a fiatal fiú valahol szerencsétlenség áldozata lett.

A napokban ragyogó, kékre lakkozott, idegen rendszámú gépkocsi gördült végig az egyre fejlődő községen. A falusiak megbámulták ezt a hatalmas, ragyogó túraautót. A kormánykerékkel fehér porköpenyes, szemüveges férfi ült, mellette olajbarnára lesült fiatalasszony. A Szilassy-porta előtt állottak meg. Az idegen kicsit hibás kijetéssel, de folyékony magyarsággal az öreg Szilassy-házaspár után tudakozódott. Azokat bizony nem találhatták meg, mert régen kiköltöztek a faluszéli akáclobos temetőbe. Bemutatkozott: Szilassy Gábor vagyok, aki ebből a községből huszonhét évvel ezelőtt nyomtalanul eltűnt. A rokonok között leírhatatlan volt az öröm. Az egykori vasöntőinas elmesélte, hogy kalandos utazás után Amerikába, Dayton nevű városba vetődött, ahol szorgalmasan dolgozott. Amikor jelentős tőke felett rendelkezett, megvásárolt és a felesége segítségével eleinte szerény berendezésű, később fényes vendéglőt nyitott. Ma közel 12 millió lei értékű vagyonuk van. A felesége magyar leány, akit az utóbbi időben elfogott a honvágy. Elhatározták, hogy hazajönnek látogatni. Amikor Európában partraszállottak, a tengerentúlról áthozott gépkocsijukkal folytatták az utat. Livadan csak pár napig tartózkodnak s egy európai körút után visszatérnek az Ujvilágba.

— Akkor jöjjön velem!

— Hová? — kérdezte elképedve.

— A városba, orvosért!

Befogott, maga mellé ültette, elrobogtak.

Benn a tanyában a parasztasszony ezalatt felöltözve virrasztott a sebesült mellett. Az asszalon pislogott a lámpa s a felriasztott legyek pamaszosan zümmögtek körülöttük. Időnként ecetes ruhát csavart s a sebesült homlokára borította. El volt hágyadva nagyon a napi gebeszékedésben és most itt van ez az izgalom is. Pedig nem szabad elaludni a beteg mellett, le talál fordulni az ágyról s megjobban ösztöri magát.

Ugyan ki fia-leánya? Tizenhétévesnek látszik, finom és gyenge a bőre, kurtára van lenyírva a haja, a száján még mindig ott piroslik a rá-mázolt festék. Mintha vért innának ezek, sötét és ragacsos vért és attól olyan piros a szájuk. Nem hajladosznak a földek között és nem szívesen hoznak gyermeket a világra. Vakmerők, bátrak, fékezhetetlenek. Kimerészkednek kamaszlegény-párjuk oldalán a sötét éjszakába, száguldó gépkocsikban sikoltoznak a hajszolt idegek beteg gyönyörűségében.

Most aztán itt fekszik, ebben a mestergereadás tanyaszobában, a Szent Szűz képe alatt, Török Mártonné, született Dobóczki Annus hitvesi ágyában.

A lepedőt is moshatom utána — csóválta meg a fejét, aztán erőlködött, hogy el ne aludjék. Éjjel felé megrezgett a beteg.

— Jaj, — nyöszörgött — hol vagyok?

— Jó helyen, szíven.

A leány ide-oda forgatta fejét a párnán. Sötét szemében riadt félelem lángolt. Fel akart tá-pászkodni, de erőtlenség hanyatlott vissza és felsikoltott fájdalommal. Az asszony megkérdezte:

— Melyik részén érzi?

— Mindenütt...

— Maradjon nyugodtan. Orvosért mentek.

Pihelve lélegzett. elfogadta a hűsítő nedves-

A két oldal

(S. I.) — Olvassuk, hogy București-ben Kisebbségi Intézetet készülnek alapítani a külföldi románok helyzetének tanulmányozására és országának javítására. Hasonló intézetek szinte minden érdekelt államban vannak már. Az eredmény, mit fel tudnak mutatni, vajmi kevés. Az ilyen intézeteknek azok látják a legkevesebb hasznát, akik a megszületésükre alkalmasnak edtak: az idegenbe szakadt fajtestvérek. Rendszerint nem lehetnek ezek egyebek, mint-hogy tanulmányozzák a kisebbségi szerződéseket. A nemzetiségi jogalkotást és mindezeknek végrehajtását. Kétszeresen elméleti munkát végeznek tehát, mert elméleti állapotokkal elméletben foglalkoznak.

Szervezték azonban mostanában București-ben egy hivatal, mely kiválóan alkalmas lehetne a külföldi románok helyzetének szabályozására is: az országos kisebbségi kormánybiztosságot. Ha ez a hivatal teljesíteni tudja a feladatokat, melyek előtt áll, nagyobb lépéssel viszi előbbre a román kisebbségek ügyét, mint akármilyen jól megszervezett tudományos intézet.

Ezek a feladatok az elmúlt húsz év alatt módfelett megnöttek. A legnagyobb pedig valamennyi között a román közvélemény ránevelése a nemzetiségi kérdés józan és nyugodt megítélésére. Erre még sohasem volt meg annyira a mód és a lehetőség, mint éppen most.

Nem akarjuk kétségbevonni, hogy a múltban voltak kormányzatok, melyeket foglalkoztatott a nemzetiségi kérdés valamilyen megoldása. Emlékszünk mindnyájan a különböző kezdeményezésekre, miniszteri bizottságokra, félbemaradt tárgyalásokra. Választási alkudozásokra, tanulmányutakra és más hasonlókra. Egyetlen kormány sem mert azonban határozott javaslatokkal a nyilvánosság elé lépni. Egyszerűen azért, mert féltette politikai tőkét a közvélemény ellenszenvétől, mellyel ezt a kérdést fogadta volna és ellenfeleinek izgatóitól, mely ezt az ellenszenvet habozás nélkül a kormány ellen fordította volna.

Hosszú két évtized alatt a pártpolitika és a sajtó mindent elkövetett, hogy a román közvélemény a nemzetiségi kérdést semmibe se vegye. Tárnyalagos vita a problémákról sohasem folyt. A nemzetiségek érvei és adatai nem kerültek a román nyilvánosság elé. Az a néhány gyenge kísérlet, mit ebben az irányban

kendőt, látszott, hogy kinjai csillapodnak.

Akkor az asszony csendesen megint fölébe hajolt és megint megkérdezte:

— Inna valamit?

— Víz! Elég a belső rézem.

Fejét vigyázva felemelte s szájához igazította a bögre peremét. A leány mohó kortyokban nyelte a vizet, utána megint megnyugodott. Egy darab idő múlva már ő érdeklődött:

— Elemér... Ho! van? Megebesült ő is? El?

— Semmi baja. Az urammal orvosért mentek. Hamarosan itt is lesznek már.

Kívül derengett. Az ablakon túl lilaszínű fátylaik kezdte már bontogatni a hajnal. Akkor az asszony így szólt:

— Kije magának? A bátyja?

— Nem bátyám.

— Az ura még nem lehet.

— Nem uram.

— Szereti?

— Nem tudom...

Oldalt hajtotta fejét s megeredtek a könnyei. Az asszony közel hajolt a füléhez és a női összehajlás részvételével sugta:

— Most már csak szeresse.

— Miért? Ezek után, hogy így csuffá tett?

— Mindegy az. Talán még jó is maguknak, hogy így történt.

— Nem értem.

A parasztasszony hangja erősebb lett, keményre, haragosra változott, szinte fenyegetett.

— Összekeveredett a vérük! Most már nem szakadhatnak el. Ezért!

A beteg megrázkódott a szavak súlya alatt. Aztán lehunyta szemét, piros szája gyámoltalan, szeptegő, gyermeki mosolyra húzódott el. Melle egyenletesen hullámzott fel és alá.

A szobában csend volt, a sarokban mozgó-dott csak valami tücsök és félálomban, gyengén muzsikálni kezdett.

— Alszik, — suttogta a parasztasszony és felkelt, hogy összevonja az ablak függönyeit.

Gondtalan, vidám napok a szabadban, de csak ha Caola Krémet használ. A Caola Krém vitamin tartalma megóvja és megújítja bőrét, megtartja fiatalos rugalmasságát, üde borsónyos puhaságát. A helyes szépségápolás tiika: a vitaminus Caola Krém rendszeres használata

CA-O-LA

maguk a nemzetiségi tettek, hatástalannak bizonyult. A román közvélemény húsz éven keresztül csak azt hallotta és olvasta, hogy a nemzetiségek mindent megkaptak, ami nekik jár, még többet is annál, amit tehát még követelnek, az már privilégium, régi előjogok felújítása volna, s ez a jogegység és a nemzeti állam rovására menne. Meg azt, hogy a nemzetiségek rosszhiszeműek s egészen más célokat követnek valójában, mint amikről beszélnek. Statisztikai közlések a nemzetiségek különböző részesedéséről hiteles formában sohasem történtek, a román közönség tehát teljesen jelszavakra és újságcikkekre volt utalva véleményének és a kérdés jelentőségének kialakításában.

Sokszor olvastuk régebben, hogy a pártok a szavazatok utáni hajzában egymásra licitáltak a kisebbségek dédelgetésében. Mi azonban ennek éppen az ellenkezőjét tapasztaltuk. A pártok főként abban versenyeztek egymással, hogy melyik tud kíméletlenebb és következetesebb lenni a nemzetiségi kérdés fölényes kezelésében és a kisebbségek mellőzésében.

Nem könnyű feladat, elismerjük, a köz tudaton most változtatni és a közvéleményt higgadtabb, józanabb irányba terelni. Ugy látjuk azonban, hogy a legelső és legnagyobb feladat mégis ez. Minden további ezután következik és ennek eredményétől függ.

Ettől függ az is, hogy a kisebbségi kormánybiztosság teljesíteni tudja-e mindkét feladatát. Ennek a fontos hivatalnak ugyanis távolról sem az egyetlen feladata az, hogy a nemzetiségeket ellenőrizze és kötelességeik teljesítésére szorítsa. Nem kevésbé fontos feladata az a másik, hogy a nemzetiségek jogai fölött őrködjék és a nemzetiségi törvények végrehajtására ügyeljen. Könnyen megéssik, hogy az állam egyes szervei — a maguk többé-kevésbé szűk — hatáskörében kissé egyoldalúan s túlegyszerűen ítélik meg ezeket a kérdéseket: nagytekintélyű kormányzati szervre van tehát szükség, mely ilyen esetekben felvilágosítást és útmutatást adhasson, az alantas szervnek vállalról levegye a felelősséget s

mindezt egységes szempontok szerint, következetesen cselekedhesse.

Ma már növekszik az a belátás, hogy a nemzetiségi kérdés megoldása első sorban az államnak nagy és fontos érdeke. A megoldás felé az a kerülő út vezet, melyről fennebb szó-lottunk. Ennek az útnak pedig folytatása van, kell, hogy legyen a határokon túl: a más államok román kisebbségei felé.

Az európai nemzetiségi kérdés megoldásának első kísérlete az általános biztonság, az általános elrendezés jegyében állott. Senki sem vonja ma már kétségbe, hogy ez az egyetemes európai gondolat esődöt mondott.

Az európai politika a kétoldalú megállapodások fázisába lépett. Természetes, ha ezt a fejlődést nyomon követi a nemzetiségi kérdés kétoldalú megítélése is. Ehez minden oka megvan valamennyi államnak, mely nem tudta egyesíteni határai között népének összes fiait, ezzel a helyzettel pedig a jövőben is számolnia kell.

Ezt a fejlődést azonban csak olyan köz tudatra lehet felépíteni, mely a kérdést és a helyzetet világosan, józanul és nyugodtan ítéli meg. Nemesak nagy politikai hivatás, hanem rendkívüli publicisztikai feladatok várnak e téren arra a központi szerkesztőségre, melyről a minap oly barátságos légkörben Dimaniescu úr és Catargiu asszony beszéltek. Az együttműködés, melyet azóta a magyar lapok e szerkesztőséggel készségesen vállaltak, talán felfogósít arra, hogy ezeket elmondhassuk.

Legújabb könyvek:

Tóth Tihamér: Üdvözlégy Oltáriszentség . 223 le

Gerely Jolán: Ha tudnád . . . . . 90 "

Schmidt: A megváltás szolgál . . . . . 162 "

Pöppe: Eucharisztikus nevelés módszerrel 44 "

Megrendelhetők: KÖNYVOSZTÁLYUNKNAL.

Minisztertanácsot tartott a kormány

Calinescu belügyminiszter veszi át a nemzetnevelésügyi minisztérium vezetését. — Az egészségügyminiszter az egészségügyi helyzetéről tartott ismeretelő előadást. — Törvénytervezet a magánvállalatok irodai alkalmazottainak nyolc órás munkaidejéről

Bucuresti. Saját tud. Kedden este hat órai kezdettel a kormány tagjai Miron Christea elnöklete alatt minisztertanácsot tartottak a patriarchian. A minisztertanács tudomásul vette a király által már aláírt dekrétumot, amelynek értelmében Colan püspök megszűnik helyettes nemzetnevelésügyi miniszter lenni s továbbra vallás- és művészetügyi miniszter lesz, míg a nemzetnevelésügyi minisztériumot helyettes minőségben Armand Calinescu belügyminiszter veszi át. A továbbiakban Marinescu tábornok egészségügyi miniszter ismeretelő előadást tartott az ország egészségügyi helyzetéről

és javasolta, hogy különböző minisztériumok egészségügyi intézményeinek működését összehangba kell hozni, mert például a vasut. a munkáspénztár s a központi társadalombiztosító intézet semmiben sem járulnak hozzá a járványok leküzdéséhez. A miniszter ebben az értelemben törvényjavaslatot dolgozott ki. Ralea Mihai munkaügyi és népiéleti miniszter törvénytervezetet nyújtott be, amely a magánvállalatok irodai alkalmazottai számára napi nyolc órás munkaidőt vagy heti 48 órát állapít meg.

Teljes megegyezés jött létre a benemavatkozási albizottság ülésén

Ezútal még a szovjet megbízott sem zavarta meg az egyetértést. — A hét végén, vagy a jövő hét elején ül össze a főbizottság, hogy megállapítsa az egyezmény végleges szövegét

Londonból jelentik: A benemavatkozási bizottság elnöki albizottságának kedd délutáni ülése két óra hosszat tartott. Hivatalosan meg erősítették azt a hirt, hogy

az albizottság egyhangulag jóvá hagyta az önkéntesek elszállításáról, a korlátozott hadviselő jogok megadásáról és a szárazföldi és tengeri ellenőrzés visszaállításáról szóló határozati javaslat teljes szövegét.

A délutáni tanácskozás az elszállítás költségével foglalkozott, amelyet az érdekelt kormányok viselnek. Az albizottság tagjai elhatározták, hogy érintkezésbe lépnek kormányokkal és péntek délelőtt 10 órakor újabb ülést tartanak a pénzügyi kérdésben. A benemavatkozási főbizottság a hét végén, vagy a jövő hét elején ül össze, hogy megállapítsa a megegyezés végső szövegét.

Londonból jelentik: A benemavatkozási albizottság ülése után hivatalos jelentést adtak ki. E szerint az albizottság elfogadta azt a javaslatot, hogy a spanyol küzdő feleket kérjék meg a spanyol kikötőkben tartózkodó hajókon lévő benemavatkozási ellenőröknek, hogy a szárazföldön keressenek menedéket, ha a hajók légitámadásnak lennének kitéve. A delegátusok kormányaik nevében kijelentették, hogy készek elfogadni lord Plymouth-nak a tengeri ellenőrzés megújítására vonatkozó javaslatát. Ezzel biztosítva van az egyetértés a külföldi önkéntesek megszámlálásának és osztályozásának módszereire vonatkozólag és a francia-spanyol határon való nemzetközi megfigyelés helyreállításának időpontjára nézve is. A szovjet képviselője kijelentette, hogy kormánya a tengeri ellenőrzésre vonatkozó új javaslatot nem tartja ugyan kielégítőnek, de lord Plymouth utolsó javaslata mégis egy lépés abban az irányban, amelyet a szovjet kormány a tengeri ellenőrzés kérdésében mindig képviselt és ezért hajlandó azt kompromisszumként elfogadni.

Egész Kataloniára kiterjedő szindikalista fölkelési mozgalom Barcelonában.

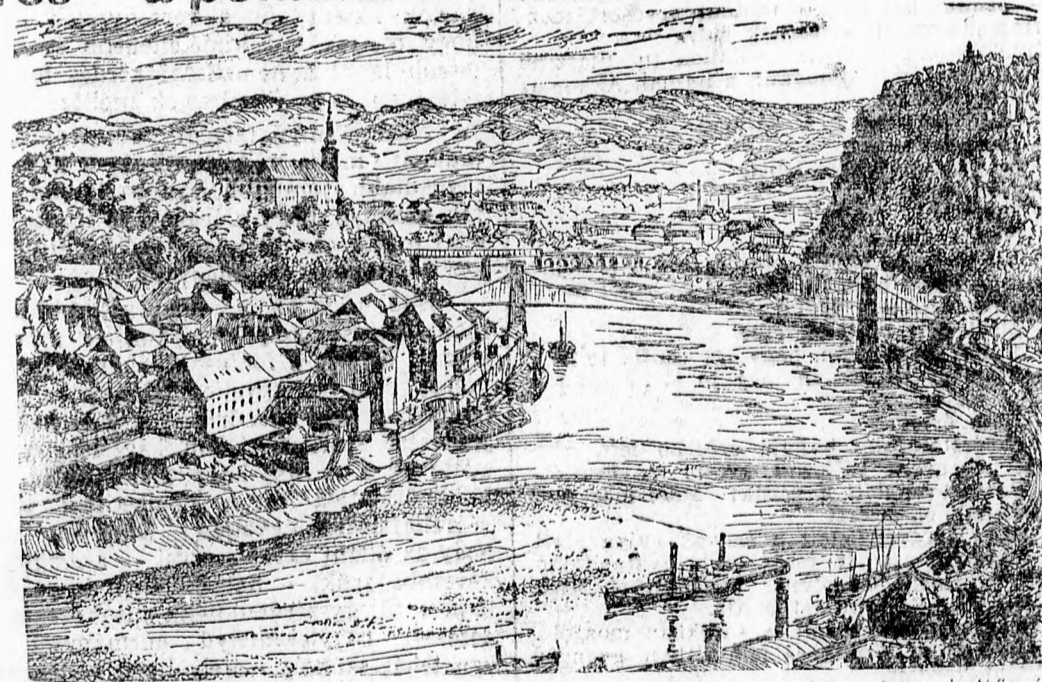
Barcelonából jelentik: A keddi minisztertanácsban Negrin köztársasági miniszter

elnök részletesen tájékoztatta a kormány tagjait a politikai helyzetről és a katalán-zónában tett körutjáról. Negrin ezután megemlékezett a légi bombázások kérdésének megvizsgálásáról és kijelentette, hogy kész ezt a nemzetközi bizottságot támogatni.

Más barcelonai jelentés szerint Negrin a sajtó képviselői előtt éles szavakkal megrotta azt a körülményt, hogy amíg ő távol volt, Barcelonában sötét elemek felkeléssel próbáltak izgatni. Ezek az üzemek homoly következménnyel járhattak volna.

Hir szerint az a fölkelési mozgalom, amelyre Negrin célzott, egész Kataloniára kiterjedt és a szindikalisták műve. A hatóságok mindenütt óvintézkedéseket tettek és az őrszolgálatot jelentősen megszigorították.

Város — a politikai izgalmak ütközőpontjában

A szudéta-német Teschen-Bodenbach látképe. A festői szépségű szudéta-német keltősvárost, Teschen-Bodenbachot, az Elbe osztja ketté. A képünkön látható rajz balra Teschent ábrázolja a kastéllyal, jobbra Bodenbachot a pályaudvarral és a magas „Schäferwand“-al.

* Székelési zavaroknál és az ezekkel járó általános rosszullétnél a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József“ keserűviz — reggel felkeléskor egy pohárral bevéve — a gyomorbélcsatorna tartalmát gyorsan kiüríti, a puffadtságot csakhamar csökkenti, az emésztést és a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez. Kérdezze meg orvosát.

Öfelsége II. Károly király hazaérkezett Törökországból

Az Uralkodó részt vett a Mihai Viteazul gárdaezred díszvacsoráján

Bucuresti. Saját tud. Az udvari marsalli hivatal közli: Öfelsége, aki visszatérve Istanbulból, 21-én délelőtt a constantai kikötőbe érkezett. Az uralkodó tíz órakor folytatta útját Bucuresti felé és 13 óra 45 perckor érkezett a mogosiaai állomásra, ahol a belügyi, közlekedésügyi és honvédelmi miniszterek, az udvari marsall, valamint a rendőrprefektus üdvözlöttek. Délután a király fogadta Szeza bouillon pármái hercegnőt, majd résztvett a Mihai Viteazul gárdaezred díszvacsoráján.

Paraguay otthagyt a hágai nemzetközi bíróságot

Genfben jelentik: Paraguay közölte Avenob főtikkárral, hogy kilép a hágai állandó nemzetközi bíróság tagjainak sorából. Genfben ezt a lépést úgy magyarázzák, hogy Paraguay ezzel akarja elejét venni, hogy Bolivia a hágai bíróság elé terjessze a Gran Chaco ügyét.

Kényszerleszállást végzett Buzau mellett a török köztársasági elnök leánya

Bucurestiből jelentik: Attatürk török köztársasági elnök leánya Bucurestiből telefonbeszélgetést folytatott apjával és egy másik repülőgépet kért tőle. Törökországból rövidesen küldtek is egy katonai bombavető repülőgépet, amelyet a török pilótánál kedd délután 10 órakor el is indult a baneasai repülőtérrel, de a gép készülékeinek hibás működése miatt eltevérdt és Buzau mellett kényszerleszállást kellett végeznie. A buzau hatóságok jelentésére a baneasai repülőtérrel szakembert küldtek a segítségére s miután kijavították a gép készülékeit, folytatta útját Istanbul felé.

Az ir választások végeredménye

Dublinból jelentik: Az ir választások eredménye a következő: A 138 mandatumból De Valera pártja 77, az ellenzéki Cosgrave pártja 45 mandátumot szerzett. A fennmaradó 16 mandátum a kisebb pártok között oszlik meg.

Többrendbeli gazdasági megállapodás jött létre Németország és Románia között

Berlinből jelentik: Németország és Románia között többrendbeli gazdasági megállapodás jött létre. — A megállapodásokat kedden írták alá a német birodalmi külügyi hivatalban. Ezzel véget értek azok a tárgyalások, amelyek hetek óta folytak Berlinben és amelyeknek az volt a céljuk, hogy rendezzék az Ausztriának Németországgal való egyesüléséből adódó német-román gazdasági kérdéseket. A jövőben a megfelelő német-román megállapodások szabályozzák Románia áru- és fizetési forgalmát osztrák területtel. A fizetési forgalomban 1938 július 1-től kezdve a német-román elszámolási megállapodás érvényes.

A csendőrparancsnokságok veszik át a rendőrségi ügymenet vezetését

Bucurestiből jelentik: A „Romana” című fővárosi lap arról számol be, hogy Öfelsége II. Carol király tegnap rendeletétörvényt írt alá, melynek értelmében a jövőben szoros együttműködés jön létre a rendőrség és a csendőrség között. A rendeletétörvény szerint úgy a városi, mint a vidéki rendőrség az illetékes csendőrszárnyparancsnokság vezetőjének hatásköre alá kerül. A kerületi rendőrfelügyelők ezentúl szoros összeköttetést tartanak fenn a rendőrségeket vezető csendőrszárnyparancsnokkal.

A városi rendőrségek közigazgatását továbbra is a rendőrkezes és a rendőrfőnök végzik, ellenőrzésük azonban az illetékes rendőri hatóságokon kívül a csendőrszárnyparancsnok vezető tisztségének is jogában áll.

A fegyelmi vétségek miatti intézkedéseket a rendőrizgatóság fogatosítja a csendőrszárnyparancsnok javaslatára.

A bucuresti, síniai és olteniai rendőrségek nem tartoznak a fenti rendelkezés alá.

VIM

MINDENT TISZTÍT

álaposan és
kiméletelesen

a konyha-kiöntőt is

„Anglia a fölfegyverkezés csodáit művelte” — mondotta Hore-Belisha hadügyminiszter

Lord Halifax a béke biztosításáról, Chamberlain pedig a légi háború borzalmairól beszélt

Londonból jelentik: Lord Halifax külügyminiszter az angol királyi külügyi intézet lakomáján beszédet mondott. Kijelentette többek között, hogy ma valamennyi nemzet fokozott érdeklődést tart a külpolitika iránt. Ennek okai: 1. Minden ország népe békét kíván. 2. Megértik, hogy a béke biztosítása érdekében megelégedtség állapotát kell létrehozni a nemzetek között. 3. A nemzetek külpolitikája az az eszköz, amelynek segítségével ezek a törekvések győznek, vagy buknak. Az angol népnek az a feladata, hogy minden erejét a világháború ellen fordítsa.

A Népszövetség alapokmányának nem az volt az eredeti feladata, hogy eszközöket szolgáltatson egyes országok érdekeinek előmozdítására és a másik érdekeinek elnyomására, hanem az, hogy az összesség érdekeit szolgálja általános együttműködés folytán.

Az események következtében az alapokmány teljes alkalmazása ma gyakorlatilag lehetetlen. Bármilyen kormány legyen is hatalmon Angliában, nem lehet szándéka, hogy olyat tegyen, ami nehézséget okozhat más nemzeteknek. Mindnyájan el vagyunk tőkélve, hogy minden súlyunkat az igazság és törvénytisztelt útján biztosítandó béke érdekében vetjük latba.

NAPI EGYMILLIÓ — FEGYVERKEZÉSRE!

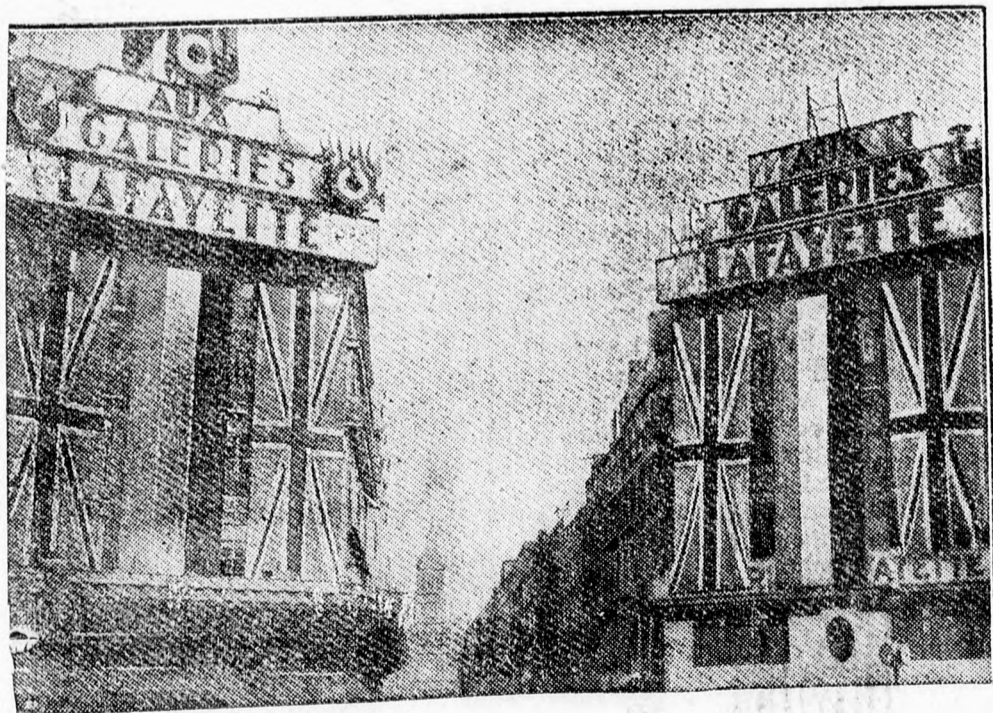
Londonból jelentik: Hore-Belisha hadügyminiszter a nemzeti szabadelvű párt keddi országos értekezletén beszédet mondott és többek között a következő kijelentést tette:

— A fölfegyverkezés csodáit műveltük. Anglia ma fel van készülve az önvédelemre. Óriási összegeket költöttünk fegyverkezésre. Ezek az összegek ma már elérik a napi egymillió fontot. A területi haderő létszáma az elmúlt évben 136 ezerről 181 ezer önkéntesre emelkedett. Ezzel lépést tart a rendes haderő növekedése.

VITA AZ ALSÓHÁZBAN A LÉGI HÁBORÚ JOGSZABALYAIRÓL

Londonból jelentik: Az alsóházban a külügyi költségvetés tárgyalása során egy munkáspárti képviselő azt javasolta, hogy a külügyi költségvetést száz fonttal szállítsák le és így módon ítéljék el jelképesen az angol kormány külpolitikáját, mely a távolkeleti háborúra, a spanyol vizeken pedig tíz angol hajó elsüllyesztésére és 28 hajó megrongálására vezetett.

Chamberlain miniszterelnök nyomban válaszolt és hangoztatta, hogy a légiháború borzalmait éppen úgy elítéli, mint az ellenzék. De a légi hadviselés tekintetében a nemzetközi jog még nem alakult ki és a légiháború jogszabályai még nincsenek szerződésbe foglalva. Az angol kormány megfelelő tervet készít elő tekintetben s azt, ha elkészül, más népek elé terjeszti. Három szabályt már most is le lehet szerezni. Egyik az, hogy a polgári lakosság ellen irányuló légitámadás ellentétben áll a nemzetközi joggal. A másik, hogy légitámadások célpontjai csak felismerhető és megkülönböztethető katonai építmények és tárgyak lehetnek. A harmadik pedig az, hogy az ilyen katonai tárgyak elleni légitámadások során megfelelő gondosságot kell tanúsítani, nehogy a polgári lakosság is szenvedjen.

Franciaország ünnepi díszbe öltözött az angol királyi pár fogadására. VI. György angol király és felesége e hó 28-án érkezik Franciaországba. Párizs egyes házain már is hatalmas brit lobogók lengnek.

Dallos Sándor riportja

Hogyan lett egy kozák földesúr fiából napszámos, majd cserkésztsízt

Budapest, június hó.

Egy könyvet olvastam a minap. A címe: *Kozáksors*. Az írója G. W. Bobrow. Az első lapján ez áll: *regény*. De nem az. Nem, mert a könyv első betűjétől az utolsóig megtörtént valóság. Hát inkább napló az egész. Egy kozák fiatalember naplója tizennégy éves korától húsz éves koráig. Hat év története a Donecmenti Mityinszkájától Budapestig s ami a két állomás között van, az a doni kozákság pusztulásának megdöbbentő hűségű rajza a vörös forradalom alatt, ahogy azt egy résztvevő látta. G. W. Bobrow, előkelő kozákgyerek, cári kadett, aki már tizenöt éves korában fegyveres kozákok közt nyargalt, verekedett a vörösök ellen, apját felakasztották, anyját, hűgát bebörtönözték, ő maga végigvándorolta számkivetésben a világot Konstantinápolytól Braziliáig. Onnét Párizson át Budapestig s ott megtelepedett. G. W. Bobrow, aki kétszázézer hold doni föld várományosa volt odahaza.

Ez mind olvasható a könyvben s a könyvismertetés vagy bírálólat határát nem is kellene átlépni, ha a könyv oroszul íródott volna s címlapján ott állana a fordító neve is. De fordítója nincs a könyvnek s a Magyar Mickiewicz Társaságban (ők adták ki a művet) azt mondták, hogy nem is lehet fordítója, mert az magyarul íródott. G. W. Bobrow *kozák magyarul írta meg a könyvét*. Hát ezért kellett előkeresnem azt az embert. Egy kozák, aki magyarul mondja el fajtája panaszát, nem mindennapi jelenség. Hát most itt ül velem szemben a szerző. Harmincnégy éves, atléta természetű, tipikus kozák. Arca barna, vonásai erősek, de a szemében valami lágy, gyermekes tisztaság.

A napszámos

Megvallom: valami kopott, elnyűtt embert vártam. Ehelyett Bobrow maga a remek férfi-erő és kifogástalanul elegáns. Tisztviselő egy elektromos gyárban: keményen dolgozik az életért. A kétszázézer hold hajdani várományosában nincs semmi lázadás a munka ellen. Egyetlen méltatlankodó szót nem ejt. Inkább azt mondja:

— Örülök, hogy megtanultam dolgozni. Okvetlenül több vagyok most, mint akkor lettem volna, ha minden az ölembe hullik.

Mi lehet az első kérdés egy kozákhöz, aki magyarul ír? Csak az: hogyan tanulta meg ilyen jól a magyar szót?

— Istenem — mondja — tizennégy éve élek itt, hát időm és alkalmam volt rá. Ezen túl (s ez nem udvariasság), nagyon szeretem a magyar nyelvet és már gyermekkoromtól szeretem a magyarokat. Nekünk az iskolában azt tanították, hogy valamiként rokonságban is vagyunk a magyarokkal. Rengeteg közös vonást találtam a két fajta között s roppant sajnálatos, hogy történelmünk útja annyira elkanyarodott egymástól.

S azt mondja, szeretne egy könyvet írni a két fajta hasonlóságáról.

Csak ülünk és ülünk és beszélgetünk és kiszül, hogy túl a könyvön is rengeteg dolgot csinált végig ez a letörhetetlen kozák földesúr-ivadék. Például? Nos, például napszámoságon kezdte.

— Nem szegyenlem — mondja — nincs rajta semmi szegyenlni való. Sőt jólesik, hogy ezt is megpróbáltam. Az a hitem, hogy a testi munkát mindenkinek meg kellene próbálni.

Mosolyog.

— Napszámos így lettem. Belgrádból utaztam Budapestre a bátyámmal. Budán a Csüt-

gói-úton vettünk ki főbérleti lakást, mert akkor még volt valami pénzünk. Ha jól tudom, kilenc milliónk. Tudniillik az még 1929-ben történt. És édesanyám odaadta az ékszerait is, azokból is volt még. De egyik este, mintha csak az ördög bújt volna belénk, felmentünk egy kaszinóba s pár óra alatt minden pénzünket elveszítettük kártyán. Ezt az ostobaságot szegyenlem s egyetlen mehetségem, hogy akkor még nagyon fiatal voltam. Beállt a szükség. Kölcsönökből éltünk, közben a bátyám elment Magyarországról s egyedül maradtam. Valamit kellett csinálnom, ha nem akartam éhen veszni. Elmentem munkát keresni. Akkor még nagyon törve beszéltem magyarul, de azért meg tudtam értetni magamat. A Fehérvári-úton bandukoltam s egyszer csak ott találtam magam egy nagy gyár előtt. Nem gondolkodtam én semmit, bementem s kerestem a vezérigazgatót.

A tisztviselő

— Kít? — kérdezték ámulva.

— A vezérigazgatót.

— Ugy meglepte az embereket a kérésem, hogy bevezettek a vezérigazgató elé. S az fogadott. Leülte, kikérdezett, aztán adott munkát: rakodó napszámos lettem a deszkaszárítóban. Erős voltam akkoriban, erősebb, mint most, nem féltem a munkától, de a társaim nem szerettek az úri származásom miatt s úgy megdölgözöttak, hogy hat hónap alatt belebetegedtem. Ugy megdagadt az egész testem, hogy mozdulni se tudtam s három hónapig nyomtam az ágyat. Ezalatt az idő alatt nem volt senkim s egy orvosprofesszor, akivel még napszámoságom előtt ismerkedtem meg, hárságból kezelt. Ő volt az egyetlen látogatóm. — Megmondjam? ... néz maga elé ... Sokat sírtam akkoriban.

Ez volt az első állomás. Azután? Megint munkakeresés következett, több-kevesebb sikerrel, éhség, szomorúság, megalázottság, lelkében a veszett haza és a veszett otthon fájdalma s körülötte a legteljesebb idegenség. De ebéd-szünetben és munka után mindig fogott magának valakit és szorgalmasan tanult magyarul. Másfél év múlva már nagyszerűen beszélt és írt. Akkor könyveket szerzett és magánzorgalomból könyvvitelt tanult. És megtudta, hogy a párizsi orosz emigránsok fenntartanak egy technikai tanfolyamot, hát onnét könyveket kért, megtanulta az egész anyagot s levizsgázott. Persze: levélben, illetőleg: írásban. Mert az az 50-60 oldalnyi „felelet”, amelyet Párizsba küldött, nem nevezhető levélnek.

Mikor mindezzel készen volt, jelentkezett egy elektromos gyárban, ahol most is van s ott ajánlásra fel is vették tisztviselőnek. S most jön a szokatlan, a különös, a jellemző erre a G. W. Bobrow nevű nagyszerű kozákra.

— Az üzemet nem ismertem — mondja — s én úgy gondoltam, nem lehetek addig rendelkező ember, míg minden a kisujjamban nincs. Arra kértem tehát a vezérigazgatót, helyezzenek ki az üzembe. Oda is kerültem, megtettek segédraktárosnak, de én, hogy mindent kitanuljak, beálltam mindenféle munkába, pakoltam, bontottam, javítottam, szereltem, nem szegyenlem nekigyürkőzni a dolognak. De az üzemet apróra megismertem s így elfogadhattam a tisztviselői állást.

— És most?

— A kalkulációkat végzem.

— Fizetése?

— Ugy 210 pengő körül.

— Megeél belőle?

— Igen. Szerényen élek, nincsenek nagy igényeim. Pár könyv, néha mozi és kész. Meg ott van a cserkészcsapatom, ez a legfőbb örömm és szórakozásom.

A cserkésztsízt

— Cserkészcsapat?

— Igen — felel mosolyogva. — A harminkét tagból álló Szent Vladimír-cserkészcsapat parancsnoka vagyok. En alapítottam ezt a csapatot — mondja s a büszkeségbe belepirul — Budapestre emigrált orosz családok gyermekeiből.

Ez a csapatalapítás a legfájdalmasabb és legszebb történet. Már régen tisztviselő volt akkor G. W. Bobrow, a mikor egy téli napon bent ült a Gellért-kávéházban s egy barátját várta. Unalmas volt egyedül üldögélni, hát kibámult az utcára s egyszerre csak meglátott közeledni egy embert. Vedlett volt az ember, kopott, sovány, borostás, az elhagyatottság minden nyomát magán viselte s ő rajta átfutott az érzés, hogy ezt az embert ismeri. Ki lehet ez? Ki lehet?

Kifutott az utcára és várta. A szíve hevesen dobogott s érezte, valami rendkívüli dolog történik vele. Várt. A magas, kopott alak ott ment el lehajtott fejjel mellette s ő megismerte.

— Nagy Isten, hiszen ez Frolov!

— Tudja, ki volt ez? — kérdi s a szemé most is könnyes lesz. — A legvilágosabb kozákkapitány! A saját szememmel láttam, mikor harc közben feldobott egy katonai szekérre egy

Az itt felsorolt könyveket kiváló orvosok és szakorvosok írták, akik az Ön panaszain segíteni akarnak!

A rákbetegségről. Dr Verebély Tibor egyetemi tanár	ára 30	Le
A diétás konyha technikája. Dr Soós Aladár egyetemi tanár	240	"
Hogyan éljen a szívbeteg ember? Dr Bodon Károly egyetemi tanár	95	"
Nyerskoszt. A nyers diéta mint természetes gyógytényező. Dr Bucsányi Gyula eu. tanácsos, főorvos	110	"
Az érelmeszesedés gyógyítása és kezelése. Dr Bucsányi Gyula főorvos	55	"
Alkoholizmus. — Alkoholkérdés. Dr Donáth Gyula egyet. tanár	40	"
A reumás bajok házi kezelése. Dr Engländer Árpád szakorvos	90	"
A fiatal anya. Dr Földes Lajos főorvos	95	"
A női betegségekről. Megelőzés. — Gyógyítás. Dr Földes Lajos főorvos	125	"
Fajismeret. Gazdagon illusztrálva. Dr Gáspár János	145	"
A pszichoanalízis, mint módszer. Dr Hermann Imre	75	"
A cukorbeteg korszta. Dr Horvai Lajos főorvos	95	"
Anyagszerebetegek. (Reuma, köszvény, vesebaj, cukorbetegség.) Dr Horvai Lajos főorvos	90	"
Hogyan kerülhetjük el a korai öregeledést? Dr Káldor Miklós főorvos	110	"
Az ötvenéves ember. A kritikus kor betegségei. Dr Káldor Miklós főorvos	215	"
Hogyan éljen a gyomor- és bélbeteg ember? Dr Lukács Pál főorvos	110	"
É kell a sportolónak saját testéről tudnia? Dr Kellner Dániel	105	"
Az elhízás és a soványító gyógy-eljárások. Dr Lukács Pál főorvos	95	"
Hogyan éljen a vesebajos ember? Dr Lukács Pál főorvos	95	"
A tuberkulózis megelőzése és gyógyítása. Dr Müller Vilmos főorvos	110	"
Tápszerek és kész ételek tápértéke, tápanyag, só- és vitamintartalma	45	"

Kaphatók: könyvosztályunknál

gépfegyvert, bevágtatott vele a vörös támadó vonalba és megadásra kényszerítette őket. Egyszál ember egyszál gépfegyverrel! Legendákat tudtak róla a kozákok! Nóta szólt róla. Ugy szerették, mint valami szentet. S most itt ment ronggyosan és kopottan s az arcáról ordított a tödőbaj. A tudóvész általában sok kozákokat elvitt.

— Akkor — mondja — rettenetesen megrendültem. Istenem, hát ez a kozákság sorsa, hogy a világba szétszóródva, gondozatlanul pusztuljon? Csak éhség és nyomorúság és halál? Szörnyűség! És elhatároztam, hogy összegyűjtöm a kozákokat, az oroszokat, akik Budapesten vannak és teszek értük valamit. Nyakamba vettem a várost a honfitársaim után. Végigjártam a barak-telepeket, a nyomortanyákat, Kispestet, Újpestet s különösen a gyerekeket találtam szörnyű, elvadult állapotban. Lassan összeszedtem hat gyereket, naponta elvittem hozzájuk őket, az én kedves háziim átadták az ebédlőjüket s ez lett az iskola. Megtanítottam a gyerekeket oroszul írni-olvasni, számolni, tanítottam földrajzot, mindent; egyszóval iskolát nyitottam. Aztán beadtam a kérvényt cserkészcsapat-alapításra és megkaptam az engedélyt.

Ugy mosolyog, mint egy gyermek.

— Igy volt s így van most cserkészcsapatom. Anyámról, húgomról két és fél éve nem hallottam már, hát olyan nekem ez a csapat, mint egy család.

Hát így lett egy kozák földesúr fiából nap-számos, tisztviselő, cserkészvezető Budapesten. S mi mindent mesél még! Köteteket lehetne telefonni vele. S ezzel végzi:

— Ha az orosz nép megmozdul, remélem, nemsokára, hogy fölzsabadítsa magát, természetesen nyomban hazamegyek és jelentkezem katonai szolgálatra. Öszintén mondom: nem a kétszáz ezer hold hív — én tudok dolgozni és egyénileg elégedett vagyok —, hanem a hazám. Mert a hazám: Oroszország.

A szeme ködös lesz és búcsúzik G. W. Bobrow kozák. Csak valami finoman rezgő fájdalom marad még sokáig utána, mintha egy nagyszerű népnek a hazátlan lelke repesne itt árván a falak között.

Megállapították a vasúti szerencsétlenségek után fizetendő kártérítések összegét

Bucurestiből jelentik: Az államvasutak vezérigazgatósága az élet és árubiztosítási kimutatást állított össze, pontosan feltüntetve, mennyi jár az elvesztett életért, egy vagy két lábért, félkarért, vagy mindkettő elvesztése esetén. Hasonlóan feltünteti a kimutatás a szállítás késedelme miatt megromlott, vagy eltűnt áruk kártérítési összegét.

A kártérítési kérvények a szerencsétlenségtől számított egy éven belül nyújtandók be. A kérvényezőnek mellékelnie kell utazási igazolványát, vasúti jegyét, amely azt bizonyítja, hogy hányadik osztályon utazott. Abban az esetben, ha ezt az utazási igazolványt (vasúti jegyet) nem mellékelheti, a legalsó foku osztálynak megfelelő kártérítési összeget utalják ki részére. I. osztályú utasok részére 400 ezer, II. osztály részére 300 ezer és a harmadik osztályú utasok részére 200 ezer leiben állapította meg a vasutigazgatóság a kártérítési összeget. Ezeket az összegeket abban az esetben utalják ki, ha az utas mindkét kezét, vagy karját elvesztette, vagy ha egyik lábát és egyik karját veszíti el, ha megvakul mindkét szemére, vagy ha elmebeli zavarokat idéz elő a vasúti szerencsétlenség.

Részleges, vagy teljes rokkantság esetén a következő százalékban kifejezett összegeket utalják ki:

- 60 százalék jobbkar, vagy jobb kéz elvesztése esetén;
- 50 százalék balkar, vagy bal kéz elvesztése esetén;
- 25 százalék a jobb váll merevedése esetén;

20 százalék a bal váll merevedése esetén, 20 százalék jobb könyök merevedés esetében,

15 százalék bal könyök merevedéséért, 50 százalék egy láb elvesztése esetében, 25 százalék lábtörés esetén, 20 százalék derék, vagy térdmerevedés esetében,

15 százalék, ha a láb legalább 5 centiméterrel rövidül meg,

25 százalék egy szem elvesztéséért, 18 százalék a jobb kézen lévő nagyujj elvesztése esetében,

16 százalék a bal kézen, 15 százalék a hallás megszűnése esetén az egyik fület.

50 százalék mindkét fület való megsüketülés esetében.

Azok, akik a szerencsétlenség következtében csak részlegesen és csak ideiglenesen rokkantak meg, 500 lei napi tápdíjat kapnak, ha elsőosztályon utaznak, 300 lei másodosztályon, 150 lei harmadosztályon. A vasúti szerencsétlenségből kifolyólag megrokkant egyéneket a vasut kezelte anélkül, hogy ezért bármilyen összeget igényelne. Ha a szerencsétlenül jártak magánygyógyintézetekben és nem a vasut kórházaiban óhajtják magukat kezelteni, ebben az esetben is a vasutigazgatóság fedezi a költségeket a biztosítási díjból.

Haldésetekben a vasut az örökösök által kívánt helyre szállítja a holttestet.

Árucikkek után járó kártérítési összeget csak abban az esetben utal ki a vasut, ha az illető vevővel igazolja az áru feladását.

ságaikat és panaszait a lehető legrövidebb időn belül elintézzék.

Iamandi igazságügyminiszter megértette, hogy ezt a szükségét multhatatlanul pótolni kell.

Eddig, amíg akármilyen ügy, vagy két polgár közötti mézeteltérés elintéződött, évek

IAMANDI, igazságügyminiszter

multak el. Ezután az ítélkezés meggyorsításának a szempontja lép előtérbe.

Olyan intézkedés ez, amelynek értéke és jelentősége megértésre talál majd a lakosság előtt.

Iamandi igazságügyminiszter ezeket az intézkedéseket az államélet új menetébe illesztette. Ez azt vonja maga után, hogy a bírói kar újjászervezéséhez hasonlóan az államélet többi ágaiban is megfelelő változás történjék. Valamennyi állami hivatalt összhangba kell hozni ebben a szellemben.

A bírói kar az állami intézmények élén áll. Ezért történt meg az átszervezés elsősorban ezen a téren.

A bírói karban fontos kinevezések történtek.

Azokat a fiatalokat, akiket eddig a túlszofaltság miatt mellőztek, új lehetőségek várják.

Ófelsége Károly király, akinek szándékai az ország szempontjából megújítást jelentenek, legmagasabb hozzájárulását adta a bírói kar szükségessé vált újjászervezéséhez.

Nem hasonlítható össze!

Az „ASPIRIN” 40 esztendeje, bebizonyította felülmulthatatlan tulajdonságait. Ezt a világhírt akarják a különféle pótkészítmények kihasználni, azonban az „Aspirin” hatóképességét és ártalmatlanságát utolérni soha sem fogják!

ASPIRIN
TABLETTA

csak a „Bayer” kereszttel valódi!

Iamandi igazságügyminiszter teljesen újjászervezte a romániai igazságszolgáltatást

Meggyorsították a törvényes ügyek menetét és a bírói karban is több változást hajtottak végre

Bucurestiből jelentik: A jelen kormány munkaprogramjának egyik alap gondolata az, hogy az egész államgépezetben újjászervezzék az állami hivatalokat. Ez azért vált szükségessé, hogy az új élet ütemét az államélet minden ágában érezni lehessen.

Iamandi igazságügyminiszter átérte ezt a szükségét és hozzáértő körültekintéssel különösen az igazságszolgáltatás újjászervezésének szükségét.

A bírói karban történt legutóbbi változásoknak az okát az igazságszolgáltatás meggyorsulásában kell keresni.

A román állampolgároknak szükségük volt erre. Szükségük volt, hogy összes kíván-

HIREK

MAGYAR LAPOK
Keresztény magyar napilap

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Holtbél: Egész évre 600, félévre 400
negyedévre 210, egy hóra 70 lej.
Magyarországon: Egész évre 30 P, félévre 23 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 12-27.

Cluj szerkesztő: dr Sulyok István
Kéziratokat nem örvény meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucuresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Gyenge légáramlás, többnyire derült idő, a hőmérséklet emelkedik.

HATEZRE NÖVENDEK JELENKEZETT ÉRETTSÉGI VIZSGALATRA AZ ORSZÁGBÓL. Bucuresti. Saját tud. Június hó 25-én kezdődő érettségi vizsgákra az országban 6000 növendék jelentkezett, ami a legkisebb szám a baccalauratus létesítése óta. A miniszter egyébként törölte azt a régi intézkedést, amely szerint a növendékek tanárai nem szerepelhettek a bizottságokban.

Rosu I. nyugalmazott őrnagy, Targu-Mures új alpolgármestere. Saját tud. A belügyminiszter Rosu I. nyugalmazott őrnagyot, Targu-Mures alpolgármesterévé nevezte ki.

A NEMZETVÉDELMI ADÓ FIZETÉSÉNÉL IS BIZTOSÍTJÁK AZ ÖT, ILLETVE HÉT SZÁZALÉKOS KEDVEZMÉNYT. Cluj. Saját tud. Jelentettük már röviden, hogy a pénzügyminiszterium az új házak tulajdonosai által fizetendő nemzetvédelmi adónál is biztosítani szándékszik az adófizetők számára az öt, illetve a hét százalékos kedvezményt. A clujai pénzügyigazgatósághoz, illetve az adóhivatalokhoz már meg is érkezett a pénzügyminiszter 111.334—1938. számú rendelete, amely kimondja, hogy azok az új háztulajdonosok, akik negyedévenként esedékes adójukat előre — az esedékességi negyedévi első negyvenöt napján belül — kifizetik, az adó összegéből ötszázalékos, akik az esedékességi év elején az egész évre szóló nemzetvédelmi adójukat kifizetik hétszázalékos kedvezményt élveznek.

ELKÉSZÜLT A CÉGBEJEGYZÉSEK ÁTSZERVEZÉSÉRE VONATKOZÓ TERVEZET. Cluj. Saját tud. A kereskedelmi s iparkamarák központjának időszaki tanácsa kidolgozta a cégjegyzési hivatalok és kereskedelmi cégjegyzések átszervezésére vonatkozó tervezetét. E szerint a kereskedelmi céghivatal és cégjegyzék jövőben nemcsak a céggel kapcsolatos adatok nyilvántartásával fog foglalkozni, hanem ki fog terjedni a nemzeti kérdésekre, valamint a cégtulajdonos előképzettségének és szakmai etnikai nyilvántartásának kérdéseire is.

Julius 1-től veszik át a jezsuita atyák a timisoarai első kerületi plébánia vezetését. Timisoara. Saját tud. Jelentettük, hogy az első kerületi plébániát Pacha Agoston dr megyéspüspök rendeltetére a Jezsuita atyák veszik át. Azóta a Jezsuita-rend több tagja látogatta meg a plébániát, hogy ott tájékozódást szerezzen s most végre az átvétel időszerevé is vált. A megyéspüspök ugyanis — mint arról megemlékeztünk — Ujváry Lőrinc belvárosi plébánost San-Martinra helyezte, míg Hauptmann Nándor sannicolau-marei lelkész Timisoarára került. Hauptmann azonban — nem mint előbb hirdett, belvárosi plébánosként, hanem székesegyházi káplánként került Timisoarára, úgy hogy a belvárosi plébánia adminisztrátori helye betöltetlen maradt. A főpásztor ezért most úgy intézkedett, hogy Julius 1-től az első kerületi plébánia adminisztrátori tisztségét Jacobec István jezsuita atya, a kiváló hitszónok vegye át.

ELTEMETTÜK CSAVÁSY GYULÁT. Oradea. Saját tud. Szaktársak, barátok és sportpajtások száza, valamint a „Magyar Lapok” és „Néplap” szerkesztősége és kiadóhivatala kísérték kedden délután utolsó útjára Csávásy Gyulát, a Szent László-nyomda örökke mosolygó, mindig derűs arcú címszedőjét, ki olyan tragikus hirtelenséggel távozott el közülünk. A nyári délután utolsó sugaraiban fénylő temető, virágzó és dús bokrai közt szinte valószínűtlenül hatott számunkra Csávásy Gyulának a Haller-kápolna előtt felállított ravatala. Este félnyelv órákor kezdődött a gyászszertartás, amelyet Békéty Ferenc római katolikus lelkész celebrált. A Gutenberg Dalkör Andrási Ede országos karnagy vezénylet mellett gyászdalokat adott elő, majd a szaktársak nevében a nyomdászszervezet elnöke, Modran Gheorge, a sportkerület részéről pedig Mihoc Eftimiu elnök mondottak utolsó Isten-hozzádot Csávásy Gyula koporsója mellett. A sírnál a Szent László-nyomda és a barátok nevében Berinde Gusztáv búcsúzott az elköltözöttől meghatóan szép szavakkal, majd szétoszlott a népes gyászmenet.

* A mai izgalmas élet küzdelmeiben kifáradt egyének, akik csaknem kivétel nélkül már idültté vált székrekedésben és ennek következtében mindenféle emésztési nehézségekben szenvednek, igyanak reggelenként éhgyomorral egy-egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez az ideális hashajtó összes jellemző tulajdonságait egyesíti magában. Kérdezze meg orvosát.

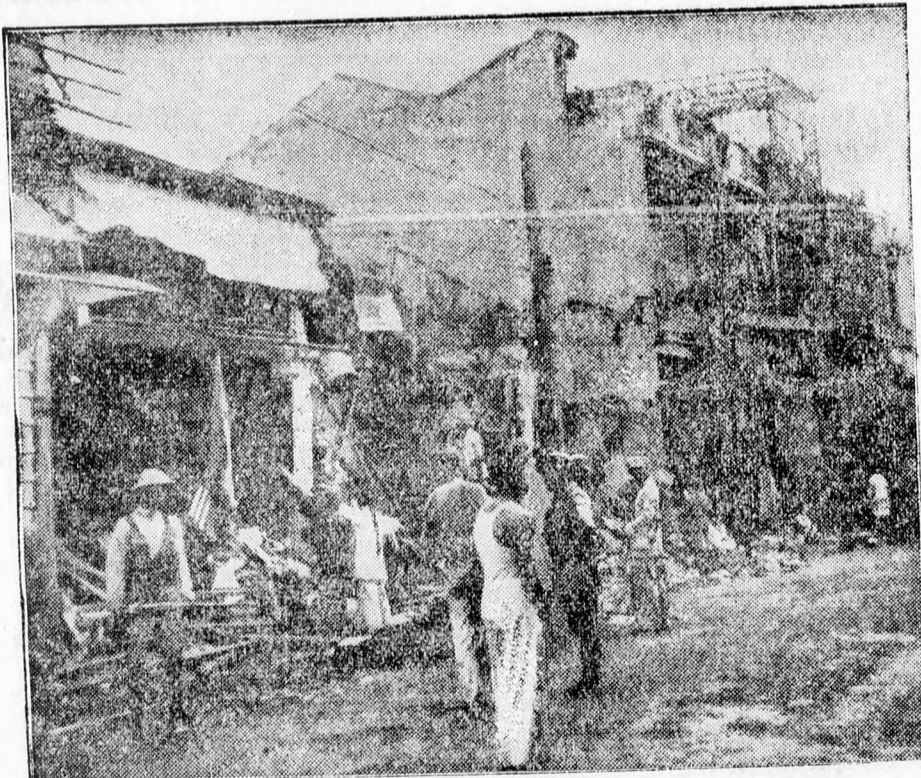
A magyar iskolák napja Braşovban. Braşovból jelentik: Több mint 20 ezer ember részvételével ünnepelték meg Braşovban a magyar iskolák napját. Az ünnepséget a katonai helyőrség zenekara a királyhimnusszal nyitotta meg, majd megindult a menet a város felé. A felvonuló gyermekhad élén a Szent Ferenc-rendi nővérek zárdaiskolájának kis tanítványai haladtak, színes magyar ruhában. Utánuk a katolikus, református, evangélikus és unitárius iskolások serege következett. Az iskolásokat hosszú sorban követték a társadalmi egyesületek. Ezek közt különösen fel-tűnést keltett a magyar nőegyesületek változatos, színes viselete. Az iskolaalap javára rendezett ünnepség színhelye a Honterus-rét volt, míg a kis Honterus réten a székely alkalmazottak rendeztek székely mulatságot. A példás fegyelemben lezajlott ünnepségért az elismerés főképp Puska Gerő hitelszövetkezeti-hivatalfőnököt illeti meg, aki a rendezőtársaival együtt oly kitűnően dolgozott, hogy tízezres tömegeket sikerült megmozgatnia.

Négy és félmillió csalás az egyik fővárosi kerület polgármesteri hivatalában. Bucurestiből jelentik: Az egyik fővárosi kerület polgármesteri hivatalában egy havi vizsgálat után a belügyminiszterium kiküldöttjei négy és fél millió csalást állapítottak meg. A belügyminiszter egyébként már régebben felfüggesztette Radu Popovici pénztárnokon kívül Ioan Antoniet a zöld kerület számvevőségi főnökét, valamint Gh. Udrioiut, a székesfőváros számvevőségének igazgatóját. A vizsgálat a nagyarányú csalás ügyében tovább tart.

Halálozások. Kőrössy Anna békéscsabai uriaszony Timisoarán 70 éves korában meghalt. Az elhunyt matrónában — aki régebben nagy szerepet vitt minden szociális és jótékonyági megmozdulásban — Kőrössy György volt főispán és nyugalmazott magyar államtitkár, valamint Kakuk János dr timisoarai sebész-főorvos felesége, nővérüket gyászolják. Kőrössy Anna földi maradványait Békéscsabára szállították és ott helyezik örök nyugalomra.

Bittó Ferenc tekintélyes iparos, a timisoarai iparosmozgalmak egyik vezére, 64 éves korában elhunyt. Az agyvérzés következtében hirtelen elhunyt iparosvezér halálát felesége és gyermekei, közöttük Oláhne Bittó Etel, a negyedik kerületi katolikus fiúiskola kiváló tanítónője gyászolják.

Ahol a távolkeleti háború vihartölcsére tombol

Kanton — japán bombatámadás után. A japánok ismétellen bombázzák Kanton délkinai kikötőt, hogy az angol Hongkongon át történő külföldi hadianyagszállítást megakadályozzák. Balra: Egyik főbb utcarészlete a bombatámadás után. Kínai őrségek vigyáznak a romok előtt, hogy a fosztogatást lehetetlenné tegyék. Jobbra: Nagy épület, amelyet egy bomba csaknem teljesen elpusztított.

Gerely Jolán:

Ha tudnád....

Mindaz, amit a hittudomány az Oltárszentség szerepéről a lelki életben, annak nevelő és eligazító értékéről tanít, mind megvan ebben a könyvben: de nem elvont tételekben, hanem, mint a nő életében fölmerülő küzdelmek és kérdések végső megoldása. Ugy, hogy a könyv végeredményben az Eucharisztikus életértékeknek kitűnő bemutatója és az Oltárszentség nevelő erejének újszerű apológiája.

Ara csinos kartonkötésben 90 lei és portó.
Megrendelhető: könyvosztályunknál.

Uj munkakamarai kormánybiztos. Timișoara. Saját tud. A miniszterium Dobosan János dr ügyvédet főpolgármestert nevezte ki a timișoara-i munkakamarához kormánybiztosnak.

ELMARAD A SATUMAREI MINTAVÁSÁR. Tekintettel arra a sajnálatos körülményre, hogy a CFR a Satumarei Mintavásár alkalmából nem hajlandó 50. csupán 25 százalékos vasúti utazási kedvezményt nyújtani, a Kereskedelmi Kamara egyelőre lemond a mintavásár megrendezésének tervéről. Amennyiben valamelyik intézmény vagy hatóság mégis ki tudná eszközölni az 50 százalékos kedvezményt, úgy a kamara a mintavásár megrendezését készséggel magára vállalja.

Mensükülés közben leszurta támadóját. Timișoara. Saját tudósítónktól. Az ötödik kerülethez tartozó Rovacon veres dráma játszódott le. Több legény letépett lécekkel üldözöbe veti három fiatalembert, akik a telep egyik lányos házát látogatták. A fiatalemberek közül az egyik: Cs. Agóras 17 éves legény — menekülés közben — hirtelen hátrafordult, kést rantott s azzal Rujt János 17 éves lakost szívszurta, a leszurt öccsét Rujt Joan 23 éves katonát pedig súlyosan megsebesítette, azután hazá rohant. A késelő legényt a rendőrség lakásán elfogta és — a többi verékedővel együtt — őrizetbe vette.

HARMING FÖLDMŰVES SZÖRNYŰ TRAGÉDIAJA. Varsóból jelentik: Bresszlióvcsk közelében Orla falu határában 39 földműves kompon a szántóterületén a Bugon, a folyó tulsó partján lévő földművesek A folyó kőszapán a kőhordó faelkötvény padlója leszakadt a nagy súly alatt és a földművesek a megáradt folyóra fordultak. A hőmpőlygő ár még azokat is elcsodorta, akik uszni tudtak és a harminc földműves közül egyetlen egy sem ment kiél meg.

MEGJELENIK A MAGYARORSZÁGI ZSIDÓTÖRVÉNY VEGREHAJTÁSI UTASÍTÁSÁRA VONATKOZÓ RENDELET. Budapestről jelentik: Imrédy Béla miniszterelnök kedden Hóman tárcanélküli miniszterrel, Tasnády Nagy András Nap-elnökkel és Kánya Kálmán külügyminiszterrel tárgyalt. A Magyar Hírlap értesülése szerint a csütörtöki minisztertanács megvitattja a zsidótörvény végrehajtási utasítására vonatkozó új rendelkezéseket. Pártkörök úgy tudják, hogy vasárnap reggel már megjelenik néhány a zsidótörvény végrehajtási utasítására vonatkozó rendeletek közül.

Hamis hírek terjesztői felett ítélkezett a satumarei törvényszék. Saját tud. A satumarei törvényszék több érdekes ügyben hozott ítéletet. Berdás Miklós asztalosmestert és feleségét fejenként egyhónapi fogsággal sújtották, mert Serbán Miklós szabómesterről azt híresztelték, hogy váltót hamisított. — Szabó Nagy Károlyné bejáró takarítónő sorra meglöpte a gazdáit. Egy évi és háromhónapi fogságot kapott. Három satumareai andátkodót: Márton Gábort, Csizsár Lajost és Fekete Károlyt egyenként egyhónapi fogságra ítélték, mert egyik haragosukról azt állították, hogy kommunista, de ezt a vádat nem tudták igazolni.

Egy leivel megdrágult a liszt és a kenyér Aradon. Aradról jelentik: A város ármegállapító bizottsága ülést tartott s miután Orazeanu Romulus dr polgármester úgy találta, hogy a malomtulajdonosok, valamint a pékek kérelme indokolt, engedélyezte, hogy a liszt, mint a kenyér árának egy leivel való felemelését. Ha a fűszereket a kenyéret a fogyasztó lakására szállítják, kilogrammonként 50 bani felárat számíthatnak.

Nem drágul a hús ára Satumaren. Satumareról jelentik: Nisulescu Dumitru polgármester elutasította a mészárosok áremelési kérelmét, miután megállapította, hogy Oradeán mindössze 22 lei az elsőrendű marhahús, vagyis semmivel sem drágább, mint Satumaren. A polgármester közölte a húsiparosokkal, hogy amennyiben jogtalan áremelést eszközölnének, szigorúan megbünteti mindazokat, akik kihágást követnek el.

Álarcos banditák megverték egy szekereset. Satumareról jelentik: Filip Mihail negrestí lakost, aki szekérral egy hordó pálinkát szállított, néhány álarcos bandita megtámadta és pénzét követelt tőle. Miután a szerencsétlen embernek egyetlen leije sem volt, a rablók alaposan elverték, majd a pálinkás hordóval a közeli erdőbe szöktek. A csendőrség nyomozást indított a vakmerő rablótámadás ügyében.

HARC A GUMICIPŐK ELLEN. Târgu-Mures. Saját tud. Kedden este 6 órakor a Központi Étteremben Szabó Sándor csizmadia iparlársulati elnök vezetésével népes gyűlést tartottak a tg.-muresi cipész- és csizmadia-iparosok. A gyűlés egyetlen tárgya az újabbban forgalomba hozott gumicipők, csizmák, boeskorok gyártásának kérdése volt. Az iparosok sérelmezik, hogy az egészségügyi minisztérium által is egészségtelennek minősített gumicipők és csizmák forgalomba hozatalával érzékeny károsodás éri őket. A gyűlésen elhatározták, hogy egy héttagnyi bizottságot küldenek ki, melynek kötelességévé teszik az illetékesekhez felterjesztendő tiltakozó emlékirat kidolgozását.

Az oradeai Építőiparosok Szövetsége tisztelettel felkéri a közműves szindikátus tagjait, hogy f. hó 23-án, csütörtökön este 7 órakor a szindikátus taggyűlésén, tekintettel a tárgysorozat fontosságára, okvetlenül és pontosan szíveskedjenek megjelenni. Elnökség.

* **Ideges emberek gyomor- és bélpanaszainál** reggelizés előtt egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz kissé felmelegítve igen kellemes háziszor, amely a székletet elrendezi, az emésztést előmozdítja és az egész anyagcserét jótékonyan befolyásolja. Kérdezze meg orvosát.

SZABÓ NEGYEDIK LETT AZ ÖTEZER MÉTERES FUTÁSBAN. Helsinkiből jelentik: Kedden tartották meg az ötezer méteres futóversenyt, melyben a magyar Szabó Miklós mellett csupa világklasszisok vettek részt. Szabó 14 perc 35,6 másodperc idővel a negyedik helyen végzett. Bár a magyar rekordnál 1,8 másodperccel rosszabb időt futott, de ezt az magyarokra, hogy 5 ezer méteren még nincs elég tréningje. A verseny eredménye egyébként a következő: 1. Jonson (svéd) rekord idővel 14 perc 28,8 mp. 2. Maeki (finn) 14 perc 29 mp. 3. Pekuri (finn) 14, 29,4 mp. 4. Szabó (magyar) 14 perc 35,6 mp.

Temetés. Id. Doszu Ilés földbirtokos 68 éves korában Oradeán meghalt. Temetése csütörtökön fél 6 órakor lesz a Take Ionescu-utca 39. számú gyászházban. (Erdélyi „Concordia”)

Braşovi rövid hírek. Kedden délután a brasovi törvényszék folyosóján Munteanu Vasile 32 éves törvényszéki jegyző revolverével kétszer rálőtt hivatali kollégájára Livizeanu Eugeniára. Azután beszaladt a szobájába és agyonlőtte magát. Munteanu már régebben udvarolt Livizeanu Eugeniának s most is feltékenységi veszekedés előzte meg a tragédiát. Munteanu rosszul célzott és Livizeanu Eugeniát csak horzsolta a golyók. — Benz Ottó 26 éves brasovi borbélyeség a központi pályaudvaron a vonat elé vetette magát. A szerencsétlen fiatalembert felismerhetlenségig összeroncsolták a vonat kerekei. Végzetes tettét gyogyíthatatlan betegsége fölötti elkeseredésében követte el.

Hevesen tüntetett a közönség a Párisból hazatérő szövetségi kapitány ellen

Dietz kapitány! csak a rendőrség tudta megmenteni a közönség haragja elől

Budapestről jelentik: A párizsi labdarugó világbajnoki tornáról hazatérő magyar csapat fogadására nagy előkészületeket tettek kedden este a keleti-pályaudvaron. A magyar sportélet hivatalos vezetőin kívül mintegy 14 ezer főnyi közönség gyűlt össze. A csapat tagjait a közönség lelkes ünnepléssel fogadta. A hatalmas tömeg között a fiúk csak nehezen jutottak ki az előcsarnokba, ahol a vasutas zenekar a himnuszot játszotta. Amint a zene hangjai elnémultak, az eddigi áhítatos csendet hatalmas tüntetés zaja verte fel: a közönség tüntetett Dietz szövetségi kapitány ellen a bajnoki döntőmérkőzésre kiállított magyar csapat rossz összedállása miatt.

A tömeg egyhangulag, szinte szavalókórus-szerűen kiáltozta Dietz felé: „mondjon le!” Majd tüntető lelkesedéssel a mellözött játékosok: Toldi és Turai neveit kiáltozták. A tömeg ezután a labdarugó csapat tagjaival együtt elhagyta az előcsarnokot. A pályaudvar előtti téren tovább folyt a tüntetés.

Dietzet a rendőrök védelme alatt csempészték ki a pályaudvarról.

Nemsokára ezután lovasrendőrök vonultak ki és nagynehezen szétverték a tüntető tömeget.

Bosch

gyújtógyertya

milliószor bevált a versenyeken és a mindennapi használatban. A leghíresebb versenyzők értékelik a BOSCH gyújtógyertyát. Az Ön motorja is jobban fog működni, ha minden 15.000 km. után új BOSCH gyertyákat szerel be.

LEONIDA & Co. Bucureşti és fiókjai
Kapható az ország összes szaküzleteiben.

Zürichi zárlat. Párizs 12.11 fél, London 21.56, Newyork 435 egynegyed, Brüsszel 73.80, Miláno 22.82 fél, Amszterdam 240.85, Berlin 175.20, Szófia 540, Prága 15.17, Varsó 82, Belgrád 10, Bucureşti 325.

Halálos autóelgázolás. Bucurestiből jelentik: A priváti sorompónál egy autóbusz gyors kanyarulatot véve, felborult és egy gyalogjártót maga alá temetett. A gyalogos — Cernăv Gh. tartalékos kapitány — sérüléseiben belehalt. Az utasok közül öten súlyosan megsebesültek.

Veszélyeztetli az új üzemiörvény a satumarei üzemek önállóságát. Satumareról jelentik: Az üzemek működését szabályozó új törvény értelmében az 50 ezernél kevesebb lakossal rendelkező városok összes üzemét egy igazgatás alá kell vonni. Ez a törvény most erősen veszélyezteti a satumarei üzemek önállóságát, annál is inkább, mert a legutóbbi népszámlálásnál a város mindössze 49.700 lakost tudott kimutatni.

Vulturii (Sasok) Turista Egyesülete folyó hó 26-án, vasárnap a cluj-i Gyopár Turista Egyesület meghívására a Dragan-völgyre rendez társas-kirándulást az összes helybeli turista szakosztályokkal együtt. Indulás vasárnap reggel fél 4 órakor. Poeni-ig autóval, innen a Cipra-ig iparvasúttal. Itt a kirándulók két csoportra oszlanak: az egyik rész felkeresi az Ördögmalom-vízesést, a másik csoport pedig Stăna de Vale fürdőre megy fel. Visszaindulás Cipráról délután 4 órakor. Részvételi díj egységesen 160 Leiben lett megállapítva. Jelentkezni lehet péntek délig: Mocşary Sándor irógépkereskedőnél (B-dul Regele Ferdinand 13.), Gyenge István ékszerésznél (Str. Alexandri 12.) és d. u. 6-8 között az egyesület irodájában.

S. T. Vulturii (Sasok) június 19-én, vasárnap 6 órai indulással Aleşd—Pădurea Neagră—Măgoşlacra rendez kirándulást. Részvételi díj: 70—80 lei. Jelentkezni Mocşary irógépésznél (Oradea, Bulevardul Regele Ferdinand 13.), Gyenge ékszerésznél (Str. Alexandri 12.) és az egyesületnél délután 6—8 óra között.

LEGUJABB

Amerika lemond minden kamatfizetési igényről Magyarországgal szemben (?)

Roosevelt elnök nagy horderejű javaslata

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök a háborús adósságok kérdésében elvi jelentőségű lépésre készül. Nagy horderejű elhatározására Magyarországnak az a gesztusa készítette, hogy a magyar kormány megkezdte a fennálló adósságok részleteinek törlesztését. Roosevelt környezetében úgy tudják, hogy az elnök rövidesen javaslatot terjeszt elő a kongresszusban és annak lényege abban áll, hogy az Egyesült-

Államok Magyarországgal szemben mondjanak le minden kamatfizetési igényről és elégedjenek meg az egyszerű tőketörlesztéssel. Az elnöki javaslat a háborús adósságok kérdésében elvi jelentőségű elhatározást jelent, mert megszabja az irányt, hogy Amerika a többi külföldi államtól járó háborús adóság kérdését hogyan rendezze.

Csehszlovákia komoly engedményeket ad az ott élő magyar nemzetiségnek

Krofta csehszlovák külügyminiszter nagyérdekességű nyilatkozatot adott az Uj Nemzedék munkatársának

„Csehszlovákiának őszinte kívánsága, hogy Románia és Magyarország között is megegyezés jöjjön létre”

Prágából jelentik: Krofta csehszlovák külügyminiszter külön nyilatkozott az Uj Nemzedék prágai munkatársának. Az újságírónak arra a kérdésére, hogyan jellemezné Csehszlovákia viszonyát Magyarországgal, a külügyminiszter azt felelte, hogy a két állam viszonya mostanában jó. A legnagyobb figyelemmel kísérik, mire vezetnek azok a tárgyalások, amelyeket a román külügyminiszter a bucaresti magyar követtel folytatott. Őszinte kívánsága, hogy megegyezés jöjjön létre.

Az újságíró közbevetőleg megkérdezte, hogy Románia is hajlandó lenne-e olyan engedményeket adni a magyar kisebbségnek, mint amilyenekre most Csehszlovákia készül. Krofta erre hevesen megrázta a fejét és mosolygva mondta:

— Kérem, kérem erről nem beszélünk! A hisantant minden állama megőrizte a paktum ellenére is állami szuverénitását. A románok nevében nem nyilatkozhatom. Egyet azon-

ban megállapíthatok: a mi részünkről komoly engedményeket adunk a Csehszlovákiában élő magyar nemzetiségnek.

A beszélgetésnél jelen volt Krno, a külügyminisztérium politikai osztályának főnöke is, aki közbeszólt:

— Fűzze még hozzá a beszélgetéshez, hogy Prágában teljes méltányolásra talált az a nyugalom, amelyet a magyar kormány május 21. körül a cseh köztársasággal szemben tanúsított.

Párisból jelentik: A Mantin szerint Ciano és Stojadinovic velencei megbeszélésén egyetértés jött létre a cseh és a spanyol kérdésben, valamint a német-osztrák egybeolvadás kérdései tekintetében. Hírszerint Ciano ajánlatot tett a jugoszláv termés nagyrészének megvásárlására, amelyet Stojadinovic elfogadott és e tekintetben most már a részleteket beszélük meg.

Japán megüzeni a háborút Kinának (?)

Tokióból jelentik: Lapértesülések szerint Ugaki külügyminiszter azt a javaslatot szándékozik a trón elé terjeszteni, hogy Japán üzenje meg a háborút Kinának. Ezzel az a célja, hogy semlegességre kényszerítse azokat a hatalmakat, amelyek eddig Kinát támogatták.

Hankauból jelentik: Illetékes kínai helyen kijelentették külföldi újságírók előtt, hogy Kína a katonai ellenállást Japánnal szemben akár nyílt, akár guerilla háború alakjában egy évig is folytathatja.

Hamis hírek német hadseregbeli tisztek amerikai kémkedéséről

Berlinből jelentik: Az Egyesült Államokban most folyó kémkedési bűnpörrel kapcsolatban a külföldi sajtó különféle német tiszteknek és a berlini hadügyminisztérium több tagjának nevét emlegette, mint akik összeesküvést szöttek az Egyesült Államokban letartóztatott egységekkel katonai titkok megszerzésére. Mint a Német Távírási Iroda illetékes helyről értesült, természetesen szó sem lehet arról, hogy német hadseregbeli tényleges tisztek kémkedtek volna az Egyesült Államokban.

Cáfolják a dollár leértékelésének híreit

Washingtonból jelentik: Morgenthau kincstári államtitkár erősen cáfolja a dollár leértékelésének híreit, amelyet szerinte az üzerek terjesztettek.

Elkobozták a Németországba érkezett francia lapokat

Berlinből jelentik: A Havas francia hírszolgálati iroda jelentése szerint a német rendőrség kedden a Németországba beérkezett összes francia lapokat — a Temps kivételével — eddig ismeretlen okból lefoglalta.

Apróhirdetések

Egy szó ára 3 lel, vastagabb betűvel 6 lel. „Cim a kiadóban” további 10 lel. Állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény. — A legkisebb hirdetés díja 30 lel. — Az első szót minden esetben vastag betűvel szedi a nyomda.

Lakás

Szoba, konyha, előszoba lakás kiadó. — Bodnár, Oradea, Str. Tache Jonecu 45. szám.

Magányos hivatalnoknőnek vagy kézimunkából élő nőnek butorozott szobát adok, a lakásom felügyeletéért. — Oradea, Boulevardul Regele Ferdinand 69. I. em. 5.

Egyszoba, konyha, előszoba kiadó július 1-re. Oradea Str. Oltenia 8. szám.

Kiadó egy üzlethelyiség azonnalra. Oradea, Strada Alexandri 13.

Két utcai szobás, komfortos lakás augusztusra kiadó. Oradea, Andrei Muresanu 14.

2 szobás előszobás lakás azonnalra kiadó. Oradea, Str. Barier 5. szám. (Colonia Poșany.)

Központban udvari parkettás szoba és konyhából álló lakás, szeptember, esetleg augusztus 1-re kiadó. Értekezni: Oradea, Str. Moldova 2.

Egy és kétszobás lakás kiadó. Cim: Oradea, Str. Codrilor 11. szám.

2 szobás komfortos lakás aug. 1-re kiadó. Oradea, Regele Ferdinand 49., illetve Str. Párintale Danila 7. szám.

Kiadó különbejárta butorozott szoba, fürdőszoba használatul július 1-re — esetleg teljes ellátással. Ugyanott jókarban levő nikkelezett sportkocsit keresnek. Oradea, Str. Averescu 37.

Írta a Szent László-nyomda Rt. körtorgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

Kétszobás

utcaalak kiadó aug. 1-re. Vasredőny eladó, Dr. Bozsodi, Oradea, Pável-utca 17.

Három- és kétszobás fürdőszobás lakások augusztus 1-re kiadók. Értekezni: Oradea, Oltenia-u. 2. szám.

Adás-vétel

Eladó 2 szobás magánház megfelelő kerttel 35.000 lel. Mellette egy ház hely: 15.000 lel. Oradea, Str. Aleșdului No. 4-6. Értekezni: dr. Bologa, Prefectura.

Előszoba fal, hartzli kanári, konyhaszekrény, 37-es új sőtéték női cipő eladó. Oradea, Strada Vasile Conta 7. szám.

Pianino, majdnem új, többszáz klasszikus kottával eladó. Cim: Rác József plébános, Mihaileni, jud. Ciuc.

Használt, de jókarban levő kérekpár eladó. Oradea, Str. Negruzzi No. 18.

Különféle

Elveszett Str. Vlahuta 53. szám alól szürke faj macska. Megtaláló kértik értesítse fenti címet.

Veszek aranyat, ezüstöt, briliánsot. Herbst ékszerárúház, Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 3.

Oktatás

Láposy Erzsébet zenetanárő tanít kezdőket, haladókat, akadémistákat. Oradea, Str. Simeon Stefan No. 20.